

μαγκλάβιον

Τρίτη, 25 Σεπτεμβρίου 2012
10:15 μμ

Σημασία:

- Μαστίγιο με ξύλινη λαβή και πολλές λουρίδες

Εγκυκλοπαιδικά

- Απόγονοι των Ρωμαίων Ραβδούχων (lictōres) σωματοφύλακες και ακόλουθοι του αυτοκράτορα στις εξόδους του. Ήταν κάτι σαν του σημερινούς "φουσκωτούς".

Με παρόμοια χρήση όπως τα κλομπς των σημερινών αστυφυλάκων .

Τα κρατούσαν περασμένα στη ζώνη τους οι **Βαρδαριώτες** ή **Μαγκλαβίτες**

Ίχνη χαφιεδισμού υπάρχουν στη λέξη μαγκλαβίτης αφού κλάβους (clavus) θα πει καρφί. Πιθανόν να τους έλεγαν τα καρφιά του αυτοκράτορα ή γουν οι καταδότες, κατά συνέκδοχήν.

Αναλογο και το ομόρριζο [κλαβικουλάριος](#).

Τοιαύτα ενδύματα ερυθρά ενδύονται μεν και οι **Βαρδαριώται** διά πανίων ουκ ἔκ τῆς κόρτης ἀλλ' ἐς οικείων ἐπὶ κεφαλῆς δὲ Περσικῶν φορεμα ἀγγουρωτον ονομαζομενον εχον ἀντι μαργελλίων πάνιον κίτρινον. Κρεμανται δε ἐπὶ ἐπι της ζώνης ἑκάστου τούτων λωροι ὡς καλοῦσι μαγκλάβια, μαστίζειν τοὺς ἀξίους μαστίζεσθαι, φέροντες ἀεὶ δικανίκια. Οτε δε καβαλλικεύσει ο βασιλεύς προηγούνται καὶ φέροντες αὐτὰ (μάλλον εννοεὶ τα δικανίκια) ὄρθια εὐτακτοῦσι τον λαόν. Εχουσι δὲ οὕτω καὶ πριμικήριον τούτους πάλοι . Πέρσας κατὰ γένος ὄντας ο βασιλεύς μετοικίσας ἐκεῖθεν εἰς τον **Βαριδάριον*** ἐκάθισε ποταμόν ἀφ' οὐ καὶ **Βαριδαριώται** καλοῦνται .

Οι Βυζαντινοὶ δικαστές διέτασαν να μαστιγώνονται οι εξεταζόμενοι από **μαγκλαβίτες**** που κρατούσαν ράβδους αλλά και τα **πλουμβᾶτα*****, λουριά που στην άκρη τους είχαν κομμάτια μολυβένια.

*) Ὅμως **βάρδα** στα λατινικά **barda** = ασπίδα, ειδικότερα προστατευτικό κάλυμμα ἵππου ἀπὸ σκληρὸ δέρμα ἢ σίδηρο. Το Vocabolario Etimologico della Lingua Italiana του Ottorino Pianigiani ἰσχυρίζεται τα εξης:

Barda

Πανοπλία ἀπὸ δέρμα ἢ σίδηρο που τοποθετοῦσαν στο λαϊμό και το στήθος του ἀλόγου οι πολεμιστές, που εξ αὐτοῦ ονομαστήκαν **βαρδάτοι (bardati)**, καθὼς ἐπίσης και ἓνα διακοσμητικὸ στοιχεῖο που ἔπαινε στο ἀλογο στο μέτωπο και κάτω ἀπὸ τα μάτια,

Ἡ λέξη στα Ἰσπανικά σήμαινε και το σαμαροσκοῦτι, σαγή, ὕφασμα ὑπὸ την σέλλα.

Βλ. συγγενικό : ἀλαμπάρδα, [πίκα](#)

**) Το μαγκλαράς που σημαίνει ἄνθρωπος, ἰδίως νέος, ψηλός και ἀχαρος· προερχεται ἰσως ἀπὸ το μαγκλαβάς = μαγκλαβίτης. Εἶναι προφασές ὅτι ὡσε οι σημερινοὶ γοριλες, ἢ φουσκωτοὶ οι φρουροὶ του αυτοκρατορα θα ἦταν ευσωμοὶ και ψηλοί.

***) ἀπὸ το λατινικὸ **plumbum** = μολυβδος.

Σχολιο δεν πρέπει να το συγχεουμε με το ομοηχο βάρδα < Ἰταλ guarda = προσεχε. Πβλ. βάρδα

Λίκτορες ή ραβδούχοι

BIBLE HISTORY ONLINE

ΛΙΚΤΩΡ

Αναλογοι των μαγκλαβιτών ηταν οι ραβδουχοι (λίκτορες) της Ρώμης. 9351 βλ. [licitor](#)

Lictor, a lictor or beadle.
Fr. ligo, whence ligator, lictor,
licitor. Livy: "I lictor, deliga
ad palum." Again: "I lictor,
colliga manus."

An etymological dictionary of the Latin language - Francis Edward Jackson Valpy

Ισως δε και οι σκριβωνες να ησαν τάγμα αναλογο,α ν και η ετυμολογια της λεξης δεν συνάδει.

*Cer. 81₂₀ κανδιδάτοι δὲ καὶ σκριβωνες καὶ μανδάτορες βασιλικοί, 99₆ οἱ δὲ κανδιδάτοι καὶ μανδάτορες, ὡσαύτως καὶ οἱ σκριβωνες, 99₂₆ σκριβωνες καὶ μανδάτορες βαστάζοντες τὰ βεργία αὐτῶν. These σκριβωνες can hardly be the regular officers of the divisions of the Excubiton (cp. 99₁₃), but they may have been under the control of the Dom. Exc. The candidati and mandatores associated with them were under the protospatharios τῶν βασιλικῶν, and were at the emperor's disposal for special service. The scribones seem to have been employed in the same way. Scribones were regularly attached to the regiments of the themes, as *deputati* to remove and look after the wounded in battle.¹*

Screen clipping taken: 6/1/2013 7:23 πμ

Screen clipping taken: 6/1/2013 7:23 πμ

(3) In the sixth century we find *σκριβωνες* as a company of imperial guards. The word first occurs, so far as I know, at the beginning of the fifth century in the address of a letter of St. Nilus, *Οὐάλεντι σκριβωνι* (ii. 204). Agathias (3. 14, p. 171) mentions (A. D. 554) Metrianus, a scribon, explaining that he was one of *τῶν ἀμφὶ τὰ βασίλεια δορυφόρων*. Eustratios (*Vita Eutychii*, P. G. 86 A, 2353) describes the persons who were sent to bring Eutychius back to Constantinople (A. D. 574–8)

Screen clipping taken: 6/1/2013 7:21 πμ

Ετυμολογία:

- Manus (χέρι) + clavus (καρφί)

Εικόνες

Αναφορές

Περί της του Βασιλείου Ταξείως - Κων. Προφυρογεννήτου

stunt. Codinus Offic. : κρέμανται ἐπὶ ζώνης ἐκάστου
τούτων λῶροι, οὗς καλοῦσι μαγλάβια, ἢ ὡς βακτηρίας
ἢ ῥάβδους, μαστίζειν τοὺς ἀξίους μαστίζεσθαι, φέ-
ροντες αἰὶ δικανίχια. Ὅτε δὲ ὁ βασιλεὺς καθάλλι-
κεύσῃ, προηγούνται, καὶ φέροντες αὐτὰ ἠρθια εὐτα-
κτοῦσι τὸν λαόν. Non possunt hæc conciliari,
nisi discimus nossem ἴσσοι, non ex consuetudine solat

9245.88 [123]

Βαρδαριώται. Milites stationarij cum baculis & virgis, qui aulae ipsam custodiebant, & equitante Imperatore populum praecuntes summovebant: atque his primicerius praerat. Codinus de Offic. Aulae Constantinop. κρίμασται ὅτι ζῶντες ἐκάστω τῶν (τῶν Βαρδαριωτῶν) λαῶν, ἕως καλῶσι μαγλαβία, ἤως βακτηρία, ἢ ῥάβδος, μαρίζου τις ἀξίως μαρίζου, Φέροντες αἰεὶ δικαιοσύνη, ὅτι δὲ καβαλλικὴ ὁ βασιλεὺς, πεσηγῆνται, καὶ Φέροντες αὐτῶν ὄρδια δουκῆσι τὸν λαόν. ἔχει δὲ ἔτι καὶ πριμικήριον. Et primicerius hic *Primivirgius*, sive ἀρχιραβδόχου. appellatur in Glossis Isidori: sed locus corruptus valdè est. Ita hodiè editur. *Primivirgius, caballarius, quod primus est militia in virgines.* Corri-go. *Primivirgius, clabarius* (sive *clavarius*) *quod primus est militia in virgis.* Et observa, *militia in virgis.* id est, *militum virgatorum.* Vestibus autem hi Bardariotæ insigniebantur ruffis, sive coccineis. Codinus loco citato. ἐνδύματα ἐρυθρὰ ἐνδύον. μὲν καὶ οἱ Βαρδαριώται ἀπὸ παλίων. Nicetas in Andronico Comneno, lib. 11. ἢ πικυφόρου Βάρβαρου, ἔχει οἱ τὰ ὑσγνοβαφῆ Φερῆντις οἱ ῥαβδόχοι, ἢ τῶν ἀπέναντον ἡστέρου. Vbi ὁ πικυφόρου est Barangus, de quo supra dixi: quem Βάρβαρον appellat, quia Anglus erat, non Græcus: ὁ ῥαβδόχου vero, est hic noster Bardariota.

Ο Κωδινός αναφέρει ότι των ραβδούχων προΐσταται πριμικήριος, όμως εδώ ο συγγραφέας το διορθώνει σε **Primivirgius** = Αρχιραβδόχος που μοιάζει λογικότερο. Οι Βαρδαριώται ήταν **militiæ in virgis** ή **militum virgatorum** δηλ στρατιώτες με βέργες, ράβδους ή ραβδουχοι.

Ραβδος, βίτσα και βέργα είναι συνώνυμα.

ΚΩΛΟΡΑΒΔΙΟΝ, Δ. τὸ ραβδίον μετὰ τὸ ὄπαϊον οἱ χυδαῖοι διδάσκαλοι ραβδίζουσιν γυμνά τὰ ὀπίσθια τῶν μαθητῶν (verges, πληθ.), Σκυταλὴς ἢ Σκυτάλη, Ἑλλ. Ἐκ τούτου ἔχεις τὴν σχηματίσθαι καὶ ῥαβμ. * **Κωλοραβδίζω** (*battere de verges, fustiger*).

Κοραή Ατακτα

Πβλ και Γ. Σουρή - Βιογραφία

Η μήτηρ μου μετήρχειτο τα γυναικεία έργα

Και κάπου-κάπου μ' ἐ δερνε με ξύλο και με βέργα.

Βιβλιογραφία

9351 H. G. LIDDELL & R. SCOTT - A Greek English lexicon - Harper Bross - 1859
An etymological dictionary of the Latin language - Francis Edward Jackson Valpy
Κοραή Ατακτα

ΑΣ3 Βυζαντινό Λεξικό - Copyright© 2012 by Aris Stougiannidis